



Warszawa, dnia 10 marca 2022 r.

DR.071.5.2.2022

**Szanowny Pan  
Marcin Wiącek  
Rzecznik Praw Obywatelskich  
Al. Solidarności 77  
00-090 Warszawa**

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 4 marca 2022 r., proszę przyjąć następujące wyjaśnienia:

Publikacja Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku, wymusiła konieczność nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Dyrektywa wyraźnie wskazała na konieczność objęcia regulacjami także podmiotów umieszczających swoje produkcje na platformach udostępniania wideo.

W motywie 1 dyrektywy 2018/1808/UE zwrócono uwagę, że *nastąpił wzrost znaczenia nowego rodzaju treści, takich jak krótkie formy wideo czy treści tworzone przez użytkownika, a nowe podmioty na rynku, w tym dostawcy usług wideo na żądanie i dostawcy platformy udostępniania wideo, zdolali już ugruntować swoją pozycję. Taka konwergencja mediów wymaga zaktualizowania ram prawnych, w celu uwzględnienia zmian na rynku oraz dla osiągnięcia równowagi między dostępem do treści w usługach on-line, a zapewnieniem ochrony konsumenta i konkurencyjności.*

Motyw 3 dyrektywy 2018/1808/UE wskazuje, że *Dyrektywa 2010/13/UE powinna nadal obowiązywać wyłącznie w odniesieniu do tych usług, których podstawowym celem jest dostarczanie audycji w celach informacyjnych, rozrywkowych lub edukacyjnych. (...) Programy lub inne usługi audiowizualne, podlegające odpowiedzialności redakcyjnej dostawcy, mogą same w sobie stanowić audiowizualne usługi medialne, nawet jeżeli są oferowane za pośrednictwem platform udostępniania wideo, które charakteryzuje brak odpowiedzialności redakcyjnej dostawcy. W takich przypadkach obowiązek przestrzegania dyrektywy 2010/13/UE będzie spoczywał na dostawcach ponoszących odpowiedzialność redakcyjną.*

Zgodnie z artykułem 2 ust. 5b dyrektywy, *państwa członkowskie opracowują i aktualizują wykaz dostawców usług medialnych, którzy podlegają ich jurysdykcji (...) Państwa członkowskie przekazują ten wykaz i jego aktualizacje Komisji.*

Implementacja przepisów dyrektywy 2018/1808 do ustawodawstwa krajowego nastąpiła ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustawy o kinematografii (Dz. U. z 2021 r. poz. 1676).

Ustawa jako implementacja przepisów dyrektywy nałożyła m.in. na podmioty dostarczające audiowizualne usługi medialne na żądanie obowiązek dokonania zgłoszenia o wpis do wykazu prowadzonego przez Przewodniczącego KRRiT – w tym na podmioty świadczące usługi za pośrednictwem platform udostępniania wideo.

Art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805 oraz z 2021 r. poz. 1676, dalej jako: u.r.t.) określa, że *dostawcą usługi medialnej jest osoba fizyczna, osoba prawna lub osobowa spółka handlowa ponosząca odpowiedzialność redakcyjną za wybór treści usługi medialnej i decydująca o sposobie zestawienia tej treści, będąca nadawcą lub podmiotem dostarczającym audiowizualną usługę medialną na żądanie.*

Zgodnie z art. 4 pkt 6a u.r.t. *audiowizualną usługą medialną na żądanie jest usługa medialna świadczona w ramach prowadzonej w tym zakresie działalności gospodarczej, polegająca na publicznym udostępnianiu audycji audiowizualnych na podstawie katalogu ustalonego przez podmiot dostarczający usługę. Publicznym udostępnianiem audiowizualnej usługi medialnej na żądanie jest - zgodnie art. 4 pkt 8a u.r.t. - jej świadczenie w sposób umożliwiający ogółowi użytkowników, w wybranym przez nich momencie i na ich życzenie, odbiór wybranej przez nich audycji z katalogu udostępnionego w ramach takiej usługi.*

Wskazane przepisy określają, że **obowiązkiem wpisu do wykazu audiowizualnych usług medialnych na żądanie są objęte tylko te podmioty, które prowadzą działalność gospodarczą tzn. prowadzą działalność w sposób zarobkowy, ciągły i zorganizowany.** Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców *nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia (czyli obecnie 1505 zł), o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177 oraz z 2019 r. poz. 1564), i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej.*

Zgodnie z motywem 21 dyrektywy 2010/13/UE zakres pojęcia usługa medialna powinien być ograniczony do usług w rozumieniu Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a więc obejmować każdy rodzaj działalności gospodarczej, w tym działalność przedsiębiorstw świadczących usługi publiczne, lecz nie powinien obejmować działalności zasadniczo niekomercyjnej i niestanowiącej konkurencji dla rozpowszechniania telewizyjnego, takiej jak prywatne witryny internetowe oraz usługi polegające na dostarczaniu lub dystrybucji treści audiowizualnej wytworzonej przez prywatnych użytkowników w celu jej udostępnienia lub wymiany w ramach grup zainteresowań.

Motyw 22 dyrektywy 2010/13/UE wskazuje, że *na użytek niniejszej dyrektywy definicja audiowizualnych usług medialnych powinna obejmować środki masowego przekazu jako nośnik informacji, rozrywki i edukacji dla ogółu odbiorców, w tym powinna ona obejmować handlowy przekaz audiowizualny, ale nie powinna obejmować żadnych form prywatnej korespondencji, takich jak wiadomości poczty elektronicznej wysyłane do ograniczonej liczby odbiorców. Definicja ta nie powinna także obejmować żadnych usług, których celem głównym nie jest dostarczanie audycji, to znaczy usług, w których przypadku przekaz treści audiowizualnej nie jest celem głównym, ale jedynie częścią uboczną usługi. Przykładem są strony internetowe zawierające elementy audiowizualne o charakterze jedynie pomocniczym, takie jak animowane elementy graficzne, krótkie spoty reklamowe lub informacje związane z produktem lub usługą niebędącą usługą audiowizualną.*

W związku z powyższym, należało objąć regulacjami ustawy o radiofonii i telewizji także podmioty świadczące audiowizualne usługi medialne na żądanie w ramach platform udostępniania wideo. Należy jednak podkreślić, że regulacje te obejmują tylko podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Działalność nierejestrowana, ze względu na niski poziom przychodów, nie jest uznawana za działalność gospodarczą i nie jest tym samym objętą obowiązkiem zgłoszenia do wykazu audiowizualnych usług medialnych na żądanie.

Kwestia związana z ochroną małoletnich, kwalifikowania i oznaczania audycji w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie wynika z implementowanej dyrektywy 2018/1808. Zgodnie z artykułem 6a ust. 3 dyrektywy *państwa członkowskie zapewniają, by dostawcy usług medialnych*

*dostarczali widzom wystarczających informacji o treściach, które mogą zaszkodzić fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi małoletnich. W tym celu dostawcy usług medialnych stosują system oznaczania potencjalnie szkodliwych treści audiowizualnej usługi medialnej.*

Motyw 20 dyrektywy wskazuje **odpowiednie środki ochrony małoletnich mające zastosowanie do usług rozpowszechniania telewizyjnego powinny mieć zastosowanie także do audiowizualnych usług medialnych na żądanie.**

Obowiązek przeznaczania co najmniej 30% zawartości katalogu na audycje europejskie nie dotyczy:

- Podmiotów udostępniających wyłącznie audycje audiowizualne niebędące audycjami europejskimi;
- Mikroprzedsiębiorców - podmiotów, które nie zatrudniały więcej niż 10 pracowników oraz nie osiągnęły rocznego obrotu netto w wysokości 2 mln euro (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162));
- Podmiotów, których liczba użytkowników wszystkich udostępnianych publicznie audiowizualnych usług medialnych na żądanie w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczyła 1% abonentów usług transmisji danych zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu – czyli obecnie 84 294 użytkowników.

Należy także zauważyć, że polski podmiot publikujący w ramach swojego katalogu na platformie udostępniania wideo materiały wytworzone wyłącznie przez siebie, będzie miał 100% zawartość audycji europejskich.

W zakresie delegacji ustawowych KRRiT, we współpracy z organizacjami zrzeszającymi twórców publikujących treści audiowizualne w ramach platform udostępniania wideo, podejmuje działania mające na celu nienakładanie na podmioty prowadzące działalność nadmiernych utrudnień oraz uwzględnia możliwości techniczne i finansowe realizacji wymogów ustawowych. W KRRiT trwają obecnie prace nad rozporządzeniem wskazanym w art. 47g ust. 6, mającym zwolnić dostawców audiowizualnych usług medialnych na żądanie z udostępniania udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniając m.in. możliwości finansowe podmiotów dostarczających audiowizualne usługi medialne na żądanie.

Nowelizując rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad ochrony małoletnich w audiowizualnych usługach medialnych na żądanie, KRRiT uwzględni specyfikę podmiotów dostarczające audiowizualne usługi medialne na żądanie w ramach platform udostępniania wideo.

Nałożenie obowiązków także na podmioty świadczące audiowizualne usługi medialne na żądanie w ramach platform udostępniania wideo, wynika bezpośrednio z implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych).

Poruszony w piśmie obowiązek wpłaty na rzecz PISF przez dostawców audiowizualnych usług medialnych na żądanie został wprowadzony nowelizacją ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii (Dz.U. z 2021 r., poz. 257).

Zgodnie z art. 19 ust. 6a ustawy o kinematografii, podmiot dostarczający audiowizualną usługę medialną na żądanie dokonuje wpłaty na rzecz Instytutu w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu opłat za dostęp do udostępnianych publicznie audiowizualnych usług medialnych na żądanie albo przychodu uzyskanego z tytułu emisji przekazów handlowych, jeżeli ten przychód w danym okresie rozliczeniowym jest wyższy.

Obowiązek dotyczy także podmiotów dostarczających audiowizualną usługę medialną na żądanie posiadających siedzibę w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej - wpłata jest ustalana na podstawie przychodów uzyskiwanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 19 ust. 6c wyklucza z ww. obowiązku podmioty dostarczającego audiowizualną usługę medialną na żądanie:

- będące mikroprzedsiębiorcami w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 424)
- lub
- których liczba użytkowników wszystkich udostępnianych publicznie przez niego audiowizualnych usług medialnych na żądanie w roku poprzedzającym rok, w którym jest ustalany obowiązek wpłaty na rzecz Instytutu, nie przekroczyła 1% abonentów usług transmisji danych zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu; liczbę użytkowników usług transmisji danych zapewniających szerokopasmowy dostęp do Internetu określa się na podstawie danych z inwentaryzacji, o której mowa w art. 29 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2410 oraz z 2020 r. poz. 471).

Mikroprzedsiębiorca to podmiot, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych: zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży usług nieprzekraczający równowartości w złotych 2 mln euro (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162)).

Witold Kołodziejski

Dokument podpisany elektronicznie